

Lezing Transition Towns

De lezing "Transition Towns" werd gegeven door Erna Klaasse-van Maaren in het kader van de mede door de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. georganiseerde lezingencyclus over Duurzaamheid

Op 16 september 2010 werd in de bibliotheek van Zeist de derde lezing in een cyclus van vier gehouden over het thema 'Duurzaamheid'. Dit maal was Erna Klaasse-van Maaren van Transition Town - De Bilt uitgenodigd om iets te vertellen over het concept van Transition Towns. In totaal waren er zo'n 35 tot 40 mensen naar de lezing toegekomen, waarvan een relatief groot aantal van buiten de groene groepen. Allen mensen die zich zorgen maakten om onze leefomgeving en enthousiast waren om gezamenlijk met medeburgers naar duurzame oplossingen te zoeken en daar zelf - niet onbelangrijk natuurlijk - ook actief een bijdrage aan te leveren. Het Transition Town - concept is ontstaan tijdens een permaculture cursus die in 2006 in Ierland werd gehouden. Tijdens die cursus drong het bij een van de deelnemers door dat olie als drager van de westerse economie eindig zou zijn en dat op dit moment feitelijk de vraag naar olie de productiecapaciteit, ook gezien de afname van de nieuwe voorraden die gevonden worden, al overstijgt (P.s.: Dit wordt ook wel Peak Oil genoemd). Op basis van die gedachte is door Rob Hopkins in het Engelse Totness het Transition Town-concept gelanceerd, dat zich inmiddels over grote delen wereld heeft verspreid. Transition Towns zijn lokale gemeenschappen die zelf aan de slag gaan om ons wonen, werken en leven minder olieafhankelijk te maken. Door een beroep te doen op de eigen inzichten, wijsheid, creativiteit en ervaringen van iedere burger zijn Transition Towns vooral gebaseerd op de kracht van de lokale gemeenschap (zie voor nadere info ook: www.transitiontowns.nl). Tijdens de lezing werd door Erna eerst een schets gegeven van de uitdagingen van deze eeuw. Veel van deze uitdagingen, die voortkomen uit de problematiek van de klimaatverandering, de milieuvervuiling, de enorme bevolkingsgroei, de afname biodiversiteit, het afnemen van de grondstoffenvoorraden, etc. zijn natuurlijk bij iedereen bekend, maar nog niet iedereen lijkt ervan doordrongen dat er om deze problemen daadwerkelijk aan te pakken een algehele transitie van de samenleving noodzakelijk is. Zo is op dit moment vrijwel elk product afhankelijk van olie, zij het niet als bouwstof dan wel voor de productie ervan, en daarmee feitelijk ons gehele leven. Om tot een olie-vrije of in ieder geval olie-arme samenleving te komen zal deze dan ook geheel anders moeten worden ingericht en zal ieder individu die daarvan deel uitmaakt en in die hoedanigheid mede verantwoordelijk is voor geschetste problemen aan de oplossing daarvan uiteindelijk een bijdrage moeten leveren. De olievoorraden zijn niet alleen eindig, maar het gebruik van olie als brandstof leidt ook tot de productie van koolstofdioxide. En ook al worden daarover ook kritische geluiden gehoord, de meeste wetenschappers zijn het erover eens dat de productie van koolstofdioxide in belangrijke mate verantwoordelijk is voor de klimaatverandering. De klimaatverandering zal niet alleen leiden tot een temperatuurstijging, maar ook tot grotere weersextremen, het langzaam verzuren van de oceanen, zeespiegelstijging en het zo mogelijk uitsterven van tal van planten en diersoorten die het verschuiven van klimaatzones niet bij kunnen houden. Gezien de samenhang van de uitdagingen waar we voor staan, zoekt Transition Towns naar echte integrale duurzame oplossingen, zowel op het gebied van de ecologie (planet), de welvaart/welzijn (prosperity) als op het sociale vlak (people). In het Handboek Transition Towns (R. Hopkins, 2008) vindt je hiervan vele voorbeelden. Tijdens de lezing werd om tot verdieping te komen met verschillende werkvormen gewerkt. Zo werd o.a. aan de hand van een schijf met thema's als Water, Bouwen en wonen, Educatie, Energie,

Vervoer, Voedsel, Locale Economy en Gezondheid en in het midden Hart/Ziel gezamenlijk gebrainstormd waar in de samenleving oliegebruik allemaal een rol speelt en wat eventuele oplossingen zijn om tot vermindering energiegebruik te komen. Uit de vele bruisende ideeën die werden aangedragen bleek al dat er op allerlei niveaus heel veel mogelijk is. Enige aansprekende ideeën waren o.a. de productie van een locale voedselgids, het opzetten van een stadsboerderij, omvormen gedeelte binnenstedelijke groen tot een eetbaar landschap, opzetten lokale waterzuiverings- en energieproductiesystemen, in leven roepen reparatiecafés, etc. In het tweede gedeelte van de lezing werd aan de hand van 12 stappen/elementen duidelijk gemaakt hoe je binnen je eigen wijk/stad tot de opzet van een Transition Town-beweging kan komen. Men werkt daarbij volgens het hart, hoofd en hand principe. Zo is het allereerst belangrijk dat je werkt vanuit een gedragen toekomstvisie (hart), dat je voldoende kennis verzamelt om tot inzicht in (locale) situatie te komen (hoofd) en uiteindelijk met zijn allen ook echt aan de slag gaat (hand). Het stappenplan is nader uitgewerkt in de 'Basishandleiding Transition Towns'. Belangrijk is in ieder geval dat Transition Town open staat voor iedereen en ook dat creativiteit vrij spel heeft. Uit enthousiasme deelnemers bleek dat er ook in de gemeente Zeist veel belangstelling voor het opstarten van Transition Town - beweging is en er zelfs al in zowel Den Dolder en ook Zeist contactpersonen zijn die voornemens zijn het initiatief ook in Zeist van de grond te tillen. Kerngedachte daarbij is altijd dat iedereen altijd iets kan doen, alleen of samen met anderen. In die zin is het een schitterend initiatief, dat aansluit bij de huidige tijdgeest. Patrick Greeven